

2021-06-24

Diarienummer: I2021/01304

Infrastrukturdepartementet
Enheten för samhällets digitalisering

Remissvar avseende Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (AI)

Peltarion AB är ett svenskt AI-bolag som tillhandahåller en molnbaserad plattform som möjliggör för icke-expertter att bygga avancerade AI-system. Peltarions målsättning är att på ett ansvarsfullt sätt göra AI-teknik användbar och tillgänglig för alla. Med ett av Nordens starkaste AI-team har Peltarion bidragit till utvecklingen av AI i Sverige och Europa genom forskning i världsklass, utbildning av allmänheten samt att vara partner/medgrundare av satsningar inom fältet, såsom AI Sweden och Nordic AI Alliance.

Peltarion tackar för inbjudan att yttra sig över remissen. Vi har valt att allmänt kommentera utvalda frågor som vi tycker är särskilt relevanta att belysa i detta stadie. En mer djupgående och omfattande bedömning av förslaget kräver ytterligare tid för analys. Peltarion för därför gärna framgent en löpande dialog kring dessa frågor.

Sammanfattning

Peltarion är positiv till initiativet att skapa en harmoniserad reglering som både främjar de positiva aspekterna av AI och skyddar grundläggande fri- och rättigheter. Peltarion kan dock inte ställa sig bakom nuvarande förslag till förordning mot bakgrund av de synpunkter som anförs i det följande.

Synpunkter

Teknik och innovation är avgörande för att nå hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar samt för att stimulera tillväxt och stärkt välfärd. För att nå målen i Agenda 2030 behöver därför lagstiftaren främja utveckling och användning av ny teknik, såsom AI. Det är därför av stor vikt att lagstiftningen är välgrundad och utformas på ett ändamålsenligt sätt.

För att berörda aktörer ska kunna bedöma konsekvenserna av sitt handlande krävs att lagstiftningen utformas i enlighet med legalitetsprincipens krav på förutsebarhet och tydlighet. Därtill krävs att lagstiftningen är aktuell och flexibel för att följa de snabba förändringar som sker inom området.

Det är en mycket stor utmaning att reglera AI eftersom flera metoder och tekniker faller inom begreppet och tillämpningsområdena skiljer sig kraftigt åt. Teknologin är i konstant utveckling, både på en generell nivå och avseende specifika AI-modeller. Peltarion är tveksamt till förslaget teknikbaserade ansats, särskilt när den föreslagna definitionen för vad som avses med AI-system är bristfällig. Peltarion anser att den föreslagna definitionen är alldeles för bred (bland annat inkluderar definitionen statistiska metoder) och riskerar att medföra en överreglering för ett stort antal tillämpningar vilket kan få allvarliga skadeverkningar för samhället. Peltarion förespråkar därför initialt en snävare definition, som senare, och vid behov, kan justeras och eventuellt utvidgas.

Vidare innebär definitionen av "högrisk-system", som enligt förslaget medför särskilda krav, en ytterligare utmaning. Vad som anses utgöra hög risk kan och kommer också sannolikt att variera över tid. Otydligheten kan medföra att företag och myndigheter blir tveksamma till att investera i nya AI-möjligheter eftersom det finns en osäkerhet om de kommer att klassas som högrisk-system - nu eller inom några år. För att inte i onödan hindra innovation och användning av AI-teknik bör detta begrepp ges en snäv definition.

Förslagets utformning skulle också medföra en påtagligt ökad administrativ börda för de aktörer som omfattas av reglerna. Dessutom är en ändamålsenlig tillsyn kostsam och resurskrävande såväl i fråga om kompetens och tid för samtliga inblandade aktörer, dvs. EU, medlemsstaterna, samt företag och organisationer som utvecklar och använder AI-teknik. Det kan diskuteras om de kunskaper och resurser som behövs för att tillämpa ett så ambitiöst lagförslag som detta finns på plats. För att undvika de oönskade konsekvenser som införandet av GDPR medförde i detta avseende, efterfrågar Peltarion en grundlig analys av de lärdomar som kan och bör dras kring säkerställande av stödsystemet.

Det kan diskuteras om förslaget utgör ett ändamålsenligt sätt att åstadkomma de beteendeförändringar som eftersöks. En så pass ingripande lagstiftning riskerar att negativt påverka Europas konkurrenskraft och måste därför föregås av en mycket noggrann konsekvensanalys och redogörelse i fråga om behov och proportionalitet. Peltarion anser att förslaget saknar tillräcklig sådan analys och efterlyser en utförligare redogörelse för skälen till att mindre ingripande sätt att åstadkomma de syften som eftersträvas har uteslutits.

Avslutningsvis, Peltarion anser att det krävs en bredare diskussion kring vad den föreslagna regleringen kan innebära. Vi som dagligen arbetar med och utvecklar AI-lösningar ser tydligt att detta har en politisk dimension som i stort sett är förbisedd. AI kommer påverka alla, men studier visar att väldigt många människor har lite eller ingen kunskap om AI. Det är problematiskt, och i slutändan en fråga om jämlikhet och demokrati.